

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
навчальної дисципліни
«Інформаційний менеджмент»

Освітній ступінь	«Бакалавр»
Галузь знань:	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність (напрямок підготовки):	029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Спеціалізація (ОП):	«Документознавство та інформаційна діяльність» «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації»

СМЯ НАУ НМК 12. 01.09–67–2024

КИЇВ

Навчально-методичний комплекс розробила:

доцент,

кандидат історичних наук, доцент Наталія БЕМ

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні кафедри історії та документознавства, протокол № 10 від «08» жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри

Ірина ТЮРМЕНКО

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні НМРР Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № від «08» 2024 р.

Голова НМРР

Анжеліка КОКАРОВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Дисципліна «Інформаційний менеджмент»
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
освітньо-професійна «Документознавство та інформаційна діяльність»
програми: «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації»

№	Складова комплексу	Позначення електронного файлу ¹⁾	Наявність	
			друкований вигляд ²⁾	електронний вигляд ³⁾
1	Робоча програма	01_ІМ_РП	12.01.09-01.-2024	x
2	Силабус	02_ІМ_СЛ	x	x
3	Конспект лекцій/курс лекцій	03_ІМ_КЛ		x
4	Лекції презентації	–	Кафедра історії та документознавства	x
5	Інформаційний менеджмент: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів	05_ІМ_МР_СРС	22.04.2020	Er НАУ
6.	Тематика курсових робіт	06_ІМ_КР	Кафедра історії та документознавства	x
7	Модульні контрольні роботи ⁴⁾	07_ІМ_МКР	Кафедра історії та документознавства	x

¹⁾ XXX – скорочена назва дисципліни (перші літери кожного слова з назви дисципліни)

²⁾ Вказується дата затвердження до друку та номер справи у Номенклатурі справ кафедри

³⁾ Вказується дата розміщення у інституційному депозитарії АБО дата та місце розміщення на кафедрі

⁴⁾ У вигляді переліку теоретичних питань та типових завдань для розв'язку, з яких формуватимуться білети для проведення модульної контрольної роботи

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра історії та документознавства

УЗГОДЖЕНО
В.о. декана ФДСК
Наталія МЕЛЬНИК
«08» 10 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Анатолій ПОЛУХІН
«18» 10 2024 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Інформаційний менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Документознавство та інформаційна діяльність
Освітньо-професійна програма: Інформаційна аналітика та соціальні комунікації
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторії	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КІР	Форма сем. контролю
Денна:	7	120/4.0	17	34	-	69	-	КР-7	Екзамен 7 с
Заочна	8	120/4.0	8	6	-	106	К-8 с	КР-8	Екзамен 8 с

Індекс: НБ - 8 - 029-1/24 - 2.1.21 ; НБ - 8 - 029-2/24 - 2.1.21

Індекс: НБ - 8 - 029-1/24 - 2.1.21

СМЯ НАУ НІІ 12.01.09-01-2024

Робочу програму навчальної дисципліни «Інформаційний менеджмент» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Документознавство та інформаційна діяльність», освітньо-професійної програми «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації» навчальних та робочих навчальних планів № НБ -8-029-1/24, № РБ - 8 - 029-1/24, №НБ - 8 - 029-2/24, № РБ-8-029-2/24, № НБ-8-029-1з/24, №РБ -8- 029-1з/24 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри історії

та документознавства, к.і.н., доцент Наталія БЕМ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри з освітньо-професійної програми «Документознавство та інформаційна діяльність», освітньо-професійної програми «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – кафедри історії та документознавства, протокол № від 29.08.2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Документознавство та інформаційна діяльність» Людмила БОЖУК

Гарант освітньо-професійної програми
«Інформаційна аналітика та соціальні комунікації» Янна ЧЕТУРЕНКО

Завідувач кафедри Ірина ТІОРМЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 7 від «10» 09 2024 р.

Голова НМРР Анжеліка КОКАРОВА

Рівень документа – 36
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни «Інформаційний менеджмент»

за спеціальністю

029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Укладач:

кандидат історичних наук,

доцент Наталія БЕМ

Конспект лекцій розглянутий та схвалений

на засіданні кафедри історії та

документознавства

Протокол № 10 від «08» жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри Ірина ТІОРМЕНКО

Зразок

Лекція № 5

Тема лекції: **Інформаційний бізнес як сфера підприємницької діяльності**

Мета: знайомство здобувачів вищої освіти з поняттям «інформаційний бізнес», принципами бізнесової діяльності інформаційної організації, функціями інформаційного бізнесу.

План лекції

1. Поняття «інформаційний бізнес». Інформаційний бізнес як індустрія перероблення інформації.
2. Принципи бізнесової діяльності інформаційної організації.
3. Основні функції інформаційного бізнесу.
4. Специфічні функції інформаційного бізнесу.

Зміст лекції

Поняття «бізнес». Бізнес – це діло, справа, ділові відносини між людьми, відносини між учасниками справи; діяльність, здійснювана приватними особами, підприємствами чи установами з придбання та продажу товарів; надання послуг в обмін на інші товари, послуги або гроші для взаємної вигоди зацікавлених осіб або організацій.

На початковому етапі впровадження ринкових відносин в нашій країні бізнес сприймався як **ініціативна діяльність підприємців**, спрямована на отримання тільки прибутків.

Бізнес — економічна діяльність, що дає прибуток; будь-який вид діяльності, що дає дохід або інші особисті вигоди.

До поняття «бізнес» існує значно ширший підхід. Це підхід, в основі якого лежить твердження:

бізнес — це система, яка **охоплює діяльність не тільки суб'єктів бізнесу, а й споживачів** і включає: виробництво продукції, торговельну діяльність, комерційне посередництво.

Суб'єктами можуть бути окремі підприємці, колективи підприємців, наймані працівники, державні підприємства та організації.

Алан Хоскінг, експерт з підготовки лідерів та членів їх команди до майбутньої праці упродовж 20 років (задовго до того, як хтось з них зосередився на майбутньому!).

Алан Хоскінг – викладач лідерства в галузі гнучкого та етичного лідерства, лідерства нового покоління, управління декількома поколіннями на робочому місці, формування лідерських навичок.

Визначення, запропоноване А. Хоскінгом, більшою мірою відображає другий підхід до поняття «бізнес». «Бізнес — це діяльність, здійснювана приватними особами, підприємствами або організаціями, зі здобуття природних благ, з виробництва чи придбання та продажу товарів або надання послуг в обмін на інші товари, послуги або гроші зі взаємною вигодою для зацікавлених осіб або організацій». Під підприємництвом зазвичай розуміють ініціативну самостійну діяльність громадян, спрямовану на отримання прибутку.

Підвищення ролі інформації в економічних і суспільних процесах, бурхливий розвиток нових високоефективних інформаційних технологій та їх значний вплив на організацію бізнес-процесів ініціювало розвиток нового виду підприємницької діяльності — інформаційного бізнесу.

Що таке інформаційний бізнес?

По-перше, досі не існує загальноприйнятого наукового визначення цієї сфери діяльності.

По-друге, інформаційний бізнес у всьому світі, особливо в Європі, продовжує тримати в секреті відомості про комерційну сторону справи, що ускладнює проведення аналізу інформаційної індустрії.

Поняття «інформаційний бізнес» останнім часом використовується як синонім до поняття «індустрія перероблення інформації»

Поняття «інформаційний бізнес» характеризує сферу індустріальної діяльності зі збирання, оброблення, зберігання, передавання інформації та здійснення управлінських процесів, тобто сферу інформаційно-управлінської діяльності на засадах інформаційної технології.

Інформаційний бізнес — це бізнес, здійснюваний в інформаційній сфері економіки.

На початку 80-х років Асоціація інформаційної індустрії США розробила вісім критеріїв, за якими визначається поняття «інформаційна фірма»:

- створення свого власного інформаційного продукту силами своїх співробітників;

підтримка *близьких до неформальних стосунків зі своїми споживачами*, тому практикується надання інформаційних послуг на основі замовлення;

- створення інформаційних продуктів відповідно до *специфічних* вимог окремих кінцевих користувачів;

- *використання різних носіїв інформації*, як традиційних паперових, так і електронних засобів зберігання даних, відповідно до прийнятої в них концепції створення БД;

- створення інформаційних продуктів *для забезпечення процесу прийняття рішень і підвищення якості цих рішень*;
- отримання прибутку за рахунок інформації та послуг, оскільки користувачі *прирівнюють ці послуги до проведених наукових досліджень* і майже повністю оплачують їх;
- збирання і зберігання різних відомостей про бізнес, технології та ін., на відміну від консультацій з питань управління;
- ставлення до інформації як до свого кінцевого продукту.

2. Принципи ведення бізнесу (бізнесової діяльності) інформаційного органу:

- виробляти те, що продається, а не продавати те, що виробляється;
- інтереси споживачів превалюють над виробничими міркуваннями;
- негнучкість, зайва стабільність процесів обслуговування повинна замінюватися динамічністю, здатністю швидко та повно реагувати на вимоги споживачів;
- процеси обслуговування мають бути націлені на створення нових, розрахованих на більший попит, продуктів і послуг.

3. Основні функції інформаційного бізнесу.

Класифікація загальних функцій інформаційного бізнесу.

Управління фінансами (ведення обліку, ведення фінансів)

Це може бути:

- мобілізація капіталів за рахунок коштів інвесторів (або кредиторів);
- накопичення доходів від продажу;
- управління капіталом (як ефективно використовувати капітал).

Управління трудовими ресурсами (кадрова функція)

- відбір і прийом на роботу відповідно до потреб бізнесу;
- вирішення всіх питань щодо використання працівників.

Функція: Матеріально-технічне забезпечення

- закупівля сировини, машин, обладнання.
- різноманітні інші поставки, необхідні для господарської діяльності.

Функція: Маркетинг

- визначення потреб споживачів, ціноутворення, просування і реалізація продукції шляхом обміну, управління процесом обміну між підприємством та його контрагентами (споживачами).

Функція: Підтримка підприємництва

- розповсюдження підприємницьких ідей
- ініціативи,
- досвіду управління

Функція: Інженерна

- науково-дослідні та проєктні роботи
- діяльність із **розроблення** нових технологічних процесів та нової продукції

- діяльність із впровадження нових технологічних процесів та нової продукції

Інформаційні органи можна класифікувати за певними показниками:

Категорія: інформцентри, довідково-інформаційні служби, фірми з виготовлення баз даних

Показник цієї категорії: кінцевою метою науково-інформаційної діяльності є створення конкретного інформаційного продукту силами своїх співробітників.

Категорія: бібліотечне обслуговування, реклама, комп'ютерний сервіс

Показник цієї категорії: надання інформаційних послуг на основі замовлень. Іноді між виконавцями та користувачами послуг складаються близькі до неформальних відносини

Категорія: літературна та журналістська діяльність, мистецтво, галузеві центри інформації, центри НТІ

Показник цієї категорії: створення інформаційної продукції за **специфічними запитам (вимогами)** кінцевих споживачів

Категорія: видавнича діяльність

Показник цієї категорії: використання різноманітних носіїв інформації, серед яких традиційно-паперові, магнітнотрічкові, діапозитивні, електронні тощо.

Категорія: юридично-правове, ділове інформування

Показник цієї категорії: створення інформаційного продукту для забезпечення прийняття рішень і підвищення якості цих рішень.

Категорія: інформаційний маркетинг, експертно-аналітичні служби

Показник цієї категорії: отримання прибутку за рахунок надання послуг та інформації.

Категорія: органи статистики, архіви

Показник цієї категорії: збір і збереження різноманітних відомостей про діяльність певної галузі підприємства, установи

4. Інформаційний бізнес має свої специфічні функції.

У залежності від того, який набір функцій виконує інформаційний орган, інформаційний бізнес поділяють на:

- Комп'ютерний
- Суто інформаційний
- Змішаний

До специфічних функцій належить консультаційне обслуговування. Воно включає консультації з питань використання технічних і програмних засобів. Сучасне програмне та технічне забезпечення складне (збільшується кількість розробок різних класів та різного призначення). Перед користувачами виникає бар'єр.

Перед фірмами з консультаційного обслуговування стоїть низка проблем (завдань). **Найважливіші з них:**

- розроблення інформаційних стандартів з набору апаратних і програмних засобів
- розроблення **методики оцінки якісних** характеристик апаратних і програмних засобів
- Визначення **оптимального для фірми спектру** програмних і технічних засобів, які підтримуються фірмою.

Лізингові операції.

Лізинг – це тенденція у сфері інформаційного бізнесу. Лізинг не тільки обчислювальної техніки, а й програмних продуктів. У 60-70-ті рр. потужні комп'ютери називали ЕОМ (електронно-обчислювальні машини). Організації тоді орендували машинний час на великих обчислювальних центрах. Оренда відбувалася разом із оперативним обслуговуванням (або без нього). Організації економили на експлуатаційних витратах, пов'язаних з роботою обчислювального комплексу. Потім з'явилися ПК, знижувалася їх вартість, вигідніше стало купувати комп'ютери, ніж використовувати **мейнфрейми**.

Список рекомендованої літератури

Базова література

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ . *Відомості Верховної Ради України*. URL:: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
3. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. Ст.4. 10.
4. Про медіа : Закон України від 13.12.2022. № 2849-ІХ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2023, №№ 47-50, ст.120 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
5. Про нейтралізацію загроз інформаційній безпеці держави. Рішення Ради національної безпеки і оборони від 18.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003525-22#Text>
6. Антонюк Б. П., Антонюк О. П. Технології інформаційного менеджменту: курс лекцій для студентів спеціальностей 014.09 Середня освіта (Інформатика) та 113 Прикладна математика Луцьк: Вежа-друк, 2022. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21314/1/tekst1_2.pdf
7. Дурман М. О. Інформаційний менеджмент як складова державної інформаційної політики. *Вісник ХНТУ*. 2020. № 4(75). С. 141-150. URL: [http://kntu.net.ua/ukr/content/download/82049/475757/file/Вісник%2004%20\(75\)%20.pdf](http://kntu.net.ua/ukr/content/download/82049/475757/file/Вісник%2004%20(75)%20.pdf)

8. Кобилін А.М., Самородов Б.В. Інформаційний менеджмент: навчальний посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2017. 216 с.
9. Смотрич Д.В., Бріалко Л. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія «Право», 2023. Вип.77, Част.2. С. 121-128.* URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/06/22-2.pdf>
10. Формування інформаційної політики Ради Європи. URL: http://otherreferats.allbest.ru/political/00216866_0.html
- Додаткова література**
11. Георгіаді Н. Г. Інформаційні системи управління: сутність, види, функції, принципи побудови. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/35806/1/7_28-34.pdf
12. Іванова О. М. Характеристика та класифікація інформаційних потоків підприємств. *Інвестиції: практика та досвід. 2016. №13. С.18-22.* URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13_2016/5.pdf
13. Знахур С. В. Інформаційний менеджмент та маркетинг: конспект лекцій. Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. 132 с.
14. Капраль О.Р., Велика М.Б. Роль чат-ботів в епоху діджиталізації. *Вісник ХНТУ, №3(82). 2022. С.53-58.* URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/39
15. Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу: навчальний посібник. – Київ: КНЕУ, 2002. 667 с.
16. Климчук О. В. Інформаційні системи і технології в управлінні. Конспект лекцій для студентів СО «Магістр» заочної форми навчання спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійна програми «Менеджмент у судовій сфері» галузі знань 07 Управління та адміністрування. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 160. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1673/1/%D0.pdf>
17. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Інформаційний менеджмент: навчальний посібник. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 200 с.
18. Спрінсян В. Г., Бірюкова Т. Л. Ресурси та технології інформаційного менеджменту: навчальний посібник. Одеса: ОНПУ. 2012. 248 с.
19. Черноус А. Г. Інформаційні ресурси як елемент національної інформаційної інфраструктури: їх створення та використання. *Інформація і право. 2018. №3(26). С. 49-55.* <http://ippi.org.ua/chornous-ag-informatsiini-resursi-yak-element-natsionalnoi-informatsiinoi-infrastrukturi-ikh-stvoren>
20. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22 липня 2000 року : URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_163

**Тематика курсових робіт
з дисципліни «Інформаційний менеджмент»
2024-2025 н.р.**

1. Інформаційний менеджмент як стратегічний ресурс сучасної організації.
2. Інформаційні потоки та проблеми їх регулювання в організації.
3. Інформаційна індустрія: сучасний стан і перспективи розвитку.
4. Інформаційні ресурси в системі управління установою.
5. Державна інформаційна інфраструктура: проблеми формування та розвитку.
6. Інформаційний менеджмент як самостійний напрям в організації управління закладом.
7. Управлінська діяльність та проблеми її інформаційного забезпечення.
8. Інформаційний менеджмент як базовий компонент функціонування інформаційного суспільства.
9. Інформаційний бізнес країни (на прикладі конкретної країни).
10. Розвиток інформаційного менеджменту в країнах світу.
11. Інфраструктура інформаційного ринку: основні напрямки розвитку.
12. Інформаційний бізнес та його особливості в Україні.
13. Інформаційні технології управління: роль, перспективи та завдання.
14. Вплив інформаційного менеджера на ефективність роботи підприємства.
15. Інформаційний консалтинг в Україні: перспективи розвитку.
16. Основні етапи розвитку інформаційного менеджменту.
17. Сучасні концепції покращення бізнес-процесів.
18. Центри інформації як складові інформаційної інфраструктури суспільства.
19. Архіви, бібліотеки, музеї як важливі складові інформаційної інфраструктури держави.
20. Форми організації інформаційного бізнесу.
21. Інформаційна інфраструктура підприємства (на прикладі конкретного підприємства або організації).

Зразок

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів

Укладач: к.і.н., доц. Н.В. Бем

Затверджено вченою радою Факультету

лінгвістики та соціальних комунікацій

Національного авіаційного університету

(протокол № 3 від 15.04.2020 р.)

КИЇВ 2020

ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра історії та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ірина ТЮРМЕНКО
«08» жовтня 2024 р.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1
з дисципліни «Інформаційний менеджмент»

БІЛЕТ №5

1. Охарактеризуйте завдання, які стоять перед інформаційним менеджером.
2. На прикладі інформаційного агентства проаналізуйте його інформаційний бізнес за такими параметрами: особливості, види інформаційних продуктів та послуг, призначення, цільова аудиторія.

Розробила: к.і.н. доц. Наталія БЕМ

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	заміненого	нового	анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності